

Munkatár

2005/5. szám

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány havilapja

Az abszurd mint erkölcs,
mint realitás
(Páskándi Gézáról)

6-7. oldal

A Jaschik iskola örök
tanítványa
– interjú Urai Erika
grafikusművésszel

12-13. oldal

„Zárt világban éltünk“
– beszélgetés Kéri Mibály
festőművésszel

15. oldal

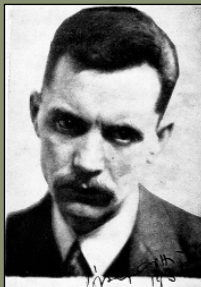
Értékteremtés a
cívsvárosban

17. oldal

Cs. Varga István:
„...a tigris meg a szelíd óz“
(József Attila jubileumára)

18-19-20. oldal

Karcpoétika

„Azt állítjuk, hogy a
szemléleten s a gondolaton
kívül a megismerésnek egy
barmadik módja is megada-
tott számunkra és ez a
művészi megismerés, ame-
lyet ibletnek nevezhetünk.“

(Részlet József Attila: A gondol-
kodók kezdetű kéziratából.)

Felhívás

Tisztelt Művészek!

Lehetőséget szeretnénk biztosítani Önöknek, hogy a MAKtár folyóirat hasábjaink valamint a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány honlapján közzétegyék az Önökkel kapcsolatos aktuális híreket, információkat, programokat, kiállítási helyszíneket és időpontokat.

Kérjük Önöket, szíveskedjenek szerkesztőségünkhöz eljuttatni ezeket írott, nyomtatott elektronikus formában, postán, személyesen, vagy e-mailben az alábbi címek valamelyikére:

Magyar Alkotóművészeti
Közalapítvány
1054 Budapest
Báthori u. 10.

maktar@alkotomuveszet.hu

Mivel a lap terjedelme nem teszi lehetővé, hogy minden programot abban publikáljunk, az abból kimaradókat honlapunkon tesszük közzé.

Magyar Alkotóművészeti
Közalapítvány

Kedves Művészek! Művészeti Szervezetek!

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (MAK) Dunaharaszti, Fő út 110. szám alatt 5480 m² alapterületű ipari jellegű ingatlanal rendelkezik, amelyen 7 db, összesen 1800 m² alapterületű teljesen üres, nagyon rossz állapotú épület található.

A művészeti célú hasznosítás lehetőségeit keresve az Önök segítségét kérjük.

Elképzeléseink szerint az ingatlan a nyári időszakban (július, augusztus) művésztabornak adhatna helyet.

Az épületeket a közalapítvány a művészek részére ingyenesen bocsátja rendelkezésre a tábor időszakára, ugyanakkor a műszaki, technikai feltételek kialakítását a MAK –anyagi lehetőségei miatt nem tudja vállalni. Az infrastrukturális feltételek (villany, víz-, gázellátás) biztosított. A helyszín tömegközlekedéssel (HÉV) könnyen megközelíthető.

Kérjük Önöket, amennyiben szervezetük, egyesületük, művésztszakszervezetük programjainak megvalósításához hasznosítani tudná az ingatlant, úgy azt jelezzék részünkre az alábbi elérhetőségeken, a közalapítvány titkárságán:

Telefon: 428-5000, 428-5001

Fax: 473-1613

E-mail: maktitkarsag@alkotomuveszet.hu

Személyesen vagy levélben:

1054 Budapest, Báthori u. 10. 204. szoba

(A helyszín előzetes egyeztetést követően megtekinthető.)

MAKtár

A Magyar
Alkotóművészeti
Közalapítvány
havilapja

Megjelenik:

10 000 példányban

Kiadja:

a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Felelős kiadó:

Dr. Nagy István,
a kuratórium elnöke

Főszerkesztő:

Gazdik István

Szerkesztő: Nemes Attila
Szerkesztőségi titkár: Gömöri Bea

Szerkesztőség:

1055 Budapest, Báthori u.10.

Telefon: 06-1/428-5001

Fax: 06-1/473-1613

E-mail: maktar@alkotomuveszet.hu

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Octopus Bt., Illés Zoltán

ISSN: 1786-7525

A MAKtár digitális változata megtalálható a www.alkotom.hu címen.

Címlapon:

Urai Erika: Tisztelet a kisfinnuor népeknek
Interjú a 12-13. oldalon.

Pályázati felhívás

A Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány a 15/1995. (XII. 29.) MKM rendeletben foglalt hatáskörében eljárva

pályázatot hirdet az alábbi műteremlakás bérletére:

Békéscsaba, Andrásy u. 2. III.em. 15. szám

(88 m² alapterületű, melyből a műterem: 38,8 m²)

A műteremlakás előzetes egyeztetés után megtekinthető.

A pályázatok beadásának határideje:

2005. június 3.

Postacím: **Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány, 1054 Budapest, Báthori u.10.**

A pályázat részletes feltételeit tartalmazó űrlap beszerezhető a helyszínen a műteremlakás megtekintésekor, vagy a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány titkárságán (1054 Budapest, Báthori u. 10. II. em.). A lakás megtekintése érdekében időpont a 06-30/670-2804-es, valamint a 06-1/428-5000-es telefonszámon egyeztethető.

Felhívjuk a pályázók figyelmét arra, hogy a pályázathoz kötelezően csatolni kell a művész részletes szakmai önéletrajzát, eddigi munkásságát áttekintő, legfeljebb 4-5 oldalas sokszorosított dokumentációt vagy nyomdai úton előállított katalógust, valamint a műterem használata során megvalósítani kívánt munkatervet. Ennek hiányában a pályázat érvénytelen.

A pályázatok elbírálására előreláthatólag 2005. június végéig kerül sor, melynek eredményéről a pályázókat személyesen értesítjük.

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Kuratóriuma

Ujvárosi Lajos: „Művészek dolgaiban eljárni nagy megtiszteltetés“

Vitáink mindig az ügyről, s nem a személyekről szólnak

– Akik ismerjük Önt, bobbijáról, a motorozásról is tudunk. A kurátori tevékenységet is bobbinak tekintik? Mit jelent az Ön számára a közalapítvány, mit jelent kurátornak lenni?

– Semmiképpen sem hobbi. Olyannyira nem, hogy amikor először jöttem a kuratóriumi ülésre, eléggé remegett a lábam. Számomra igen nagy megtiszteltetés, hogy az ország olyan jeles személyeinek a dolgában járhatok közbe, mint az alkotóművészek. Az előéletemben sok művészrel volt kapcsolat. Húsz évig stúdióvezetői munkakörben dolgoztam a Globus Nyomda formakészítő üzemében, ez alatt az idő alatt gyakorlatilag valamennyi feketelemeznek a borítója és az egész magyar idegenforgalmi kiadványrendszer megfordult a kezem között. Ennek kapcsán nagyon sok grafikus és más művész ismertem meg. Jelenleg a Nyugat-Magyarországi Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetében órádó vagyok. Ipari formatervezést, csomagolótervezést tanítok többek között. Innen ered a kötődésem.

– A kurátori tevékenységek közül mi az, ami az Ön profiljába vág?

– Eredeti szakmám nyomdász, emellett van egy közgazdász diplomám is. Ebből adódik, hogy elsősorban az Akadémiai Nyomdával összefüggő területen próbáltam hasznosítani magam. Emellett azt a tapasztalatot, ami az üzemek vezetésében, humánpolitikában vagy a vagyonkezeléssel összefüggésben összegyűlt bennem, próbáltam a vagyonelemek megőrzése, jobb felhasználása érdekében mozgósítani. Ez az a két terület, ami a legközelebb áll hozzám.

– Az a fajta - mondjuk így - közgazdasági szemlélet, amit képvisel, akár a közalapítványnál, akár a művészeti élet más területein mennyire érvényesül?

– A források mindig szűkösek. Az igények - normális módon - ennél szélesebbek. Ezt a két dolgot kell összehangolnunk. A közalapítvány és annak kuratóriuma nem egy önmagáért való szervezet, hanem azt kell megoldania, hogy a szűkös, vagy szűkülő forrásokból is megteremtse azokat a szolgáltatásokat a művészek számára, ami az ő szerzett joguk, s ami megilleti őket, hiszen a művészi tevékenység nem mindig produkál vagyonfelhalmozást, hanem adott esetben mecenatúrára, gondoskodásra, ellátásra is szorulhat. Az alkotás lázában nem biztos, hogy azon lehet gondolkodni, hogy ezzel mennyit fog keresni az alkotó.

– A művészek mennyire fogadják el, fogadják be ezt a fajta szemléletet? Ismert példa a korbázisgazgatónak kinevezett közgazdászok esete, akikkel szemben komoly ellenérzések fogalmazódtak meg. Tapasztal-e

basonlókat, vagy a művészeti területen ez könnyebben működik?

– Szerintem ez egy természetes ellenérzés. Amikor az orvos „nyakára ültettek” egy közgazdászt, hogy menedzselje és kiszámolja, hogy mennyi a kalmopyrin, akkor az orvos biztosan nem vette azt jó néven, egészen addig, amíg esetleg ki nem derült, hogy két kalmopyrin is jutna egy betegnek, nemcsak egy, ahogyan azt megszokták. Azt gondolom, hogy a művészek esetében sincs ez másként. Teljesen egészséges és normális gondolat az, hogy megkérdezzük, miért kell megváltoztatni bizonyos eddig meglehetősen okot adó mechanizmusokat. Folyamatosan ilyen téma például az alkotóházak üzemeltetése. Hiszem, hogy az európai színvonalú ellátás a művészek számára is nagyon fontos. Ezt az óriási értéket képező hálózatot (hiszen arborétumokat, kastélyokat, műemlékeket és más csodálatos helyeket foglal magába) nagyon-nagyon célszerű lenne bekapcsolni az európai művészetbe. Hiszen, ha európaiak akarunk lenni, akkor a magyar művészek is ugyanolyan szüksége lehet arra, hogy esetleg egy Párizs melletti, vagy egy provance-i alkotóházban töltsön föl újabb alkotások létrehozásához. Ugyanígy érdekes lehet egy német, vagy más országbeli művészek például a Szigligeti Alkotóház arborétumában történő feltöltődés. Sajnos, nem biztos, hogy a külföldi művészek igényeinek megfelelnek a mostani viszonyok.

Egy ilyen közös rendszerbe történő bekapcsolódáshoz meg kell teremteni a felújítási és berendezési feltételeket, amik erre alkalmassá teszik létesítményeinket.

– Az alkotóházak, vagy a MAK más vagyonelemei között véleménye szerint van-e jelenleg olyan, ami megfelel ezeknek az európai normáknak, s például művészeserek lebonolyítására is alkalmas?

– Ebben én nem vagyok eléggé tájékozott, de azt gondolom, hogy a Zsenyei Alkotóház és annak környezete bárhol a világon megállja a helyét. A Szigligeti Alkotóház is egy csodálatos hely, ahol még kisebb nagyobb felújításokat el kell végezni. A Kecskeméti Alkotóházban működnek is az ilyen jellegű csereakciók, az önkormányzat és a kuratórium együttműködése révén ott még a konyha is európai színvonalú. Ez is egy jó példa arra, hogy a jelenlegi helyzetben lehet és érdemes változtatni.

– Olvasóink egyre több kurátort ismertek meg korábbi számainkból. Talán érdekelheti őket, hogy miként tud egy nyolc fős kuratórium dolgozni, miként lehet az esetleges egyéni prioritásokat megjeleníteni, érvényesíteni?

– Egy nagyon fontos alapelv van a kuratóriumon belül, ami összeköti a tagokat, akik természetesen sokféle előélettel, képzettséggel, indíttatással rendelkeznek: A művészek ügyét szolgálja. Az alapelvekben már kezdetektől nagy egyetértés alakult ki, mondhatom, hogy nagyon nyílt és őszinte hangulat szokott uralkodni a kuratóriumi üléseken. De nem kíméljük egymást a vitáktól sem. Ki-ki vérmérséklete szerint.

– Hangosabb viták is előfordulnak az üléseken?

– Hát néha fölcattan az ember, amikor úgy érzi, hogy az érveket egy kis hangerővel is alá kellene támasztania. De ez minden esetben az ügyről, s nem a személyekről szól.

– Milyen ügyeket emelte ki, amelyekben tevékenyen részt vett és fontosak voltak az Ön számára?

– Néhány félresikerült, hosszabb távon a közalapítványra nézve káros szerződés helyreigazítása, vagy megszüntetése. Amikor egy-egy nagyon rosszul megkötött, néhány év alatt a bérlő „ölde pottyantást“

eredményező szerződést sikerült helyreigazítanunk, ezek nekem személyesen nagyon jóleső érzések voltak. Az egyik első mondatom az volt, hogy megtiszteltetés ez a feladat és az ügy szolgálatáról, mint alapelvű szinten beszéltem. Mindezek számomra azt is jelentik, hogy ez azzal jár, hogy - ha már gyarapítani nem is nagyon sikerül - de meg kell őrizni ezeket az értékeket és üzemeltetni, úgy, hogy az gazdaságos legyen. Nem szeretném ezeket tételesen felsorolni, nem akarok senkit megbántani, aki esetleg nem ugyanígy gondolkodott erről.

– Az alkotóházakat több alkalommal is említette. A közalapítvány által létrehozott bizottság elkészített egy új igénybevételi, vagy más szóval beutalási szabályzat tervezetét. Ma - azt hiszem - nem kerülhet meg a kérdés, hogy mi volt a célja ennek a tervezetnek, mit szerettek volna elérni?

– A célkitűzés az volt, hogy amennyiben lehet - és ez az alkotóművészeket, az ő alkotómunkájukat, személyes érzéseiket nem zavarja -, arra alkalmas közönségnek, esetleg más művészeti ágak képviselőinek is lehetőségük legyen - nem csak beutalás, de bejelentkezés alapján - igénybe venni az alkotóházakat. Az alkotóházak jelenleg alacsony kihasználtsággal üzemelnek, de természetesen a cél nem az volt, hogy hotelként kéne üzemeltetni őket. Ez a gyakorlatban csupán annyit jelent, hogy egy művész a fele költségét fizeti annak, amit egy „külső” beutaltnak kell fizetnie. Ezekből a költségekből apránként, folyamatos felújítással, folyamatos munkával kell - amennyiben az állami költségvetés is hozzásegít, akkor nagyobb tempóban - felújítani, karbantartani és az előzőekben felsorolt célokra alkalmassá tenni ezeket az alkotóházakat. Például a belső berendezések nagyon rászorulnak a korszerűsítésre, az Európai Uniónak megfelelő kiszolgáló berendezésekre, felszerelésekre, biztonságtechnikára, mindarra, ami egy üzem üzemeltetéséhez ma már elengedhetetlen. Ezeknek a szabványoknak meg kell felelniük az alkotóházaknak is. Ez előírás. Tehát sok olyan üzemeltetői feladat van, amelyet egy egyszerű üzemben már meg kellett oldani régen. Vezetékek, hálózatok stb. Ma ez egy társasháza, egy irodaháza, egy üdülőre egyaránt törvényes és európai szintű előírás Magyarországon. Ezeket valószínűleg nem olyan forrásból kell megoldani, amit a művészek egyéb céljaira fordítanak. Hangsúlyozom: anélkül, hogy bárkit bármiben zavarnánk vagy kisebbitenénk.

– Külön kiemelte, hogy nem szállodához szeretné basonylítani az alkotóházakat, én mégis azt kérdezném, hogy bány csillagos alkotóház lebeg a szemek előtt?

– A mostanihoz képest, egy másfél-két csillag is nagyon szépen csillogna, de úgy gondolom, hogy ma egy ilyen helyhez elvárható előírás szokott lenni a szobához tartozó fürdőszoba, arambocsátó toalett. Olyasmi, amit el lehet fogadtatni egy csereüdülés keretében. Én azt mondom, hogy egy rendesen felszerelt panzió szintet el kellene érniük az alkotóházaknak. Ehhez nagyon sok pénz szükséges, ezen próbáltunk ezzel a javaslattal egy kicsit segíteni.

– Személyes életéből mi az, amit megosztana az olvasókkal? A motorról már tudunk...

– Ez egy nagy szerelem, de csak a szabadidő eltöltéséhez tartozik. A magánéletem olyan, mint egy teljesen átlagos emberé: gyerekek, család, néha egy kis szórakozás. Rettenetesen szeretek utazni. Nincsenek preferált helyeim. Szívesen megyek Európában bárhova, ami Olaszország... Nemezc

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tájékoztató című kiadványának 2005/1 májusi számában megjelent egy cikk Bauer István elnök úr tollából, amelyben a MAK-MAOE kapcsolatáról is kifejti véleményét.

A Közalapítványnak az a határozott álláspontja, hogy minden véleményt, észrevételt, kritikát, amely a művészek illetve az alkotóművészeti szervezetek részéről fogalmazódik meg, minden esetben komolyan kell vennie.

Ezt a szempontot figyelembe véve a Közalapítvány az említett cikknek a MAOE-MAK kapcsolatrendszerre vonatkozó részével nem tud teljes mértékben egyetérteni. Különösen aggályosnak tartja a Közalapítvány elnök úrnak a MAK igazgatója személyére és a MAK munkaszervezetére vonatkozó állításait. Ezzel összefüggésben úgy véljük, hogy a szükségtelenül bántó kifejezések használatát nem indokolhatják választási szempontok, s mivel a Közalapítvány nem kíván a választási kampány eszközévé válni, a maga részéről az ügyet jelen álláspont közlésével lezártnak tekinti.

A Közalapítvány hangsúlyozni kívánja ugyanakkor, hogy a Közalapítvány Alapító Okiratában foglalt céloknak megfelelően, a hatályos jogszabályi rendelkezések által meghatározott keretek között folytatta és kívánja folytatni munkáját, amiben minden alkotóművészt és minden alkotóművészeti szervezetet - így a MAOE-t is - változatlanul partnerének tekint.

*Dr. Nagy István kuratóriumi elnök,
a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány nevében*

Galérianyitás Győrben

A Képcsarnok Kft. május 12-én, közel 10 éves szünet után újra nyitotta a felújított Tóvári Tóth István festőművészről elnevezett galériáját Győrött. A több hónapos felújítás során a város egyik legszebb utcájában elhelyezkedő galéria teljesen új ruhába öltözött. A beruházási munkálatok során törekedtek a Képcsarnok arra, hogy megfelelően a mai kor elvárásainak, modern berendezéssel, korszerű világítás-technikával teremtsen otthont a kiállított alkotásoknak. A belsőépítészeti a Belloni Ákos által vezetett belsőépítészeti stúdió kivitelezésében készült el.

A nyitó kiállítás anyagának meghatározó részét képezte a győri és észak-dunántúli képző- és iparművészek alkotásainak megmutatása. Emellett egy közel 30 képből álló Salvador Dalí grafikai gyűjtemény is bemutatásra került. A nyitó kiállítás anyagának rendezése során számos - a vállalattal eddig kapcsolatban nem álló - helyi művésszel sikerült jó munkakapcsolatot kialakítani, amely együttműködést a Képcsarnok Kft. az egész galéria-hálózatra szeretné kiterjeszteni.

A Képcsarnok Kft. reményei szerint a győri galéria nemcsak külső megjelenésében, hanem a bemutatásra, forgalmazásra kerülő műtárgyak szakmai minősége miatt is példamutató lehet a kortárs műkereskedelemben.

*Vas Imre
kereskedelmi igazgató, Képcsarnok kft.*

